

Gonesimū p̄fugū recurrētē ad dīnū auxiliū cū esset i custodia ap̄ls paulus bapticauit vidēs i illo vñtar spēm quē sic cōmēdat vi suum animū in illo significet recipi. a **F**orsitan el. Ideo dicit: qr om̄ia hñana dubia: t̄ potuit alia esse c̄ quare sic de disposuerit. b **M**axime mibi. **N**ibi m̄ḡro tuo fr̄ter oneim. ei offenso p̄prio dño cōfūgit ad apl̄m ad b vt obliteratis p̄tis vñlis reuertet̄ in tm vt nō solū dño suo c̄l̄is fieret merit. b t̄p̄i m̄ḡro fr̄at̄. Et ne philemonqr dñs s̄ seruū inflas̄: humiliat̄ ei dīcēs: fr̄atrē t̄ carne: qz vno adā oēr: t̄ dño p̄ fidem. c **H**oc nū. im. Hñc excusationē oēm cōuelliit: c̄ sibi ipurādū c̄ dicit: si vel lexit vel debet aliquid. d **I**ta ego te z̄. i. gaudebo de te i regno dei. si feceris qz rogo. Et qd̄ ē illud subdit: **R**efi ce vñ. z̄. e **L**ōfīdēs de obe. z̄. **P**ro uocat̄ eū s̄le blādiēdō vt nō ampli faciat qz postulat̄ ab eo. **S**oler̄ ei fieri vt qd̄ se videt bñ sentiri: meliorē p̄ p̄be, at. f **S**imul aut̄ t̄ pa. z̄. Et sollicitiōe cū faciat t̄ ad obediēdū. p̄mptio, r̄ vñtrū se ad illū significat: qz vel b p̄t̄ cū mouere ad vñtiā.

Sinit ep̄la ad Philemonē.

Incepit argumentum ad Hebreos.

The primis di. **Q**uidā x̄itāl calūniatores hāc ep̄lam non c̄ pauli dicere aust̄ sūt: eo qz nomē el̄ i titulo nō habeat t̄ lōge splēdīdōre atq̄ facūdōre stilo qz alie splēdeat: b aut barnabæ aut luce vel clementis vel tertulliani. Qzib̄ in p̄pmti nobis ē rñdere. Si enī ideo nō est dīcēda pauli: qz noē eī p̄titulata nō est: ḡ nec alienī illorū: īmo nullius oīno cū nullī nomē habeat in titulo. Ideo aut̄ nomē suū huic ep̄le sic t̄ ceteris nō p̄posit: qr hebreis odiosus erat qz leḡ destructor videbat. Qvia ḡ nō eoz; h̄z gētī erat apl̄s: nomē suūz eis odiosus tacuit: ne p̄scripti noīis iūdia sequet̄ vtilitatē excluderet lectio, nis. Sc̄ies qz eoz supbiā: suāq̄ hñli tate ipe demōstrās: ordinis sui dignitatē noluit anteferre noīando se apl̄m. H̄z meritū officij sui tacēs supbis: ipe hñllis nō se apl̄m noīauit: ne supbiā id̄ gnaret. Qzod̄ b̄ ep̄la maiore relucet faūdā qz alte: sane mirādū si: cūcū nāle sit vñciuiḡ pl̄ i sua qz i aliena valere ligua. Leteras eī ep̄las apl̄s p̄egrino. i. ḡreco k̄mōcōpoluit: hāc aut̄ sc̄psit bebrat̄a ligua. Cuī sensū t̄ ordīne retinēs lucas post excessū el̄ ḡreco k̄mōcōpoluit. Mō ē ḡ mirū si: hac tāto doct̄ri fulget eloq̄o: ap̄pulsat̄ & calūnīs aduersariū x̄itati nullaten̄: abigēdū ē t̄ hāc pauli fore ep̄lam. In q̄ intēdit x̄pi eminētiā t̄ fidei sufficiētiā: nec nō t̄ leḡ sufficiētiā t̄ utilitatē ostendere. **D**aniel̄ doctor egred̄i gētīi apl̄s m̄nisteriū suū volēs honorificare in qz ep̄la ad romanos ait: **E**dū qd̄ sū apl̄s gētīi honorificabo m̄nisteriū meū tētās si q̄ mō ad emulādū p̄uocē carnē meā. **E**cclēs̄ hebreō sc̄psit d̄ eminētiā x̄pi s̄m vñrāq̄ naturā t̄ utilitate legis mōlaice astruēs mult̄ modis fidē t̄elu x̄pi absq̄ legalib̄ sufficeret ad iustiā t̄ salutē. legalia x̄o passionē x̄pi nō mō nō p̄ficere verūt̄a officere q̄rūdā hebreō sup̄stitionam traditionē excluens: q̄ x̄pm cōfidētes legales obfūā.

te mihi ministraret̄ i vñculis euā **s** consensu. **G**elij. **S**ine consilio aut̄ tuo nihil **s** ve non. **S** contra velle tuum. **V**olui facere: vñl nevelut ex necē **s** qd̄ tuū m̄bi seruū vñl velit de facit: q̄ op̄rat̄ in nobis t̄ velle t̄ ogari p̄ bona voluntate. **S**itare bñnū effet: sed volun, **s** suscipit qz vñl fuit fuga eius. **A**tarium. **F**orsitan enī ideo discessit ad horam a te: vñl ī eternū illū **s** cm. **H**ic i in futuro. **S**it ad horam a te: vñl ī eternū illū **s** recipias: iam non vt seruum: sed **s** pro seruo qd̄ ante vel fr̄atrē charissimū pl̄ seruo. fr̄at̄es enī plusq̄ seruū chari sunt. **P**ro seruo charissimum fr̄atrem **s** charum. b s̄ qd̄ ante vel qz m̄bi. **S**charus esse debet. **M**axime m̄bi. **Q**uātō autes ma, **s** qz cōditionē prima natūratis. **S** qz seruū tuū **b** qz fidē. **S** qz fidēs fr̄at̄. **G**is tibi t̄ in carne et in domino. **m** habeo vis. a qz si nō sufficiēt̄ nō es socius. **S**i ergo habes me sociū: suscipe **s** illum sicut me. **S**i aut̄em aliquid p̄ tibi nocuit aut̄ debet: hoc m̄bi i q̄ puta. **E**go paul̄ scripsi mea ma, **a** vel hic vel in futuro. **S**reddam dico. **m** minus exigo qz debes. **N**u. **E**go reddā vt nō dicam tibi **s** non modo tua. **S** adiuratio. **Q**z t̄ teipsum m̄bi debes. **I**ta fr̄ater ego te fruar i domino: refice **s** a filium vel in intellectum. b vel domino. s.. **x**pter christum vel dominum. **V**iscera mea in x̄po. **C**onfidents in obediētia tua scripsi tibi: sc̄ies qm̄ t̄ super id quod dico facies. **v**el hic mouet ad vñtiā. **S**imulet para m̄bi hospitium. **N**ā spero p̄ ofones vñras donari me vobis. **S**alutat̄ te epaphras cōcaptiu mē in x̄po ieu marc̄: aristarchus: demas t̄ lucas adiutores mei. **G**ratia dñi nostri ieu christi cū spiritu vestro amen. **S**init Ep̄la pauli ad Philemonē. Argumētū in ep̄stolā ad Hebreos incipit. **T**he primis dicēdū est cur apl̄s paul̄ in hac ep̄la scribenda nō seruauerit morē suū: vt vel vocabulum noīis sui: vel ordinis describet dignitatē. **H**ec causa est q̄ ad eos scribēs q̄ ex circūcisiōe crediderat q̄si gētīi apl̄s t̄ nō hebreorū: sc̄ies quoq̄ eoz supbiā: suā qz humilitatē ipe demōstrās: meritū officij sui noluit anteferre. **N**ā simili mō etiā iohānes apostolus p̄pter humilitatē in ep̄la sua nomen suū eadē ratione nō

a **V**idi ministraret̄ cū sit seruū tuū t̄ si m̄bi ministrares p̄ ip̄m. b **I**n vinculis euāgeliū. i. qz s̄u alligat̄ p̄ p̄dicatiōne euāgeliū. c **S**ine aut̄ p̄s̄i tuo. i. sine assensu tuo. d **B**ibl volui facere. de eī retētione. e **A**ti ne velut z̄. i. ne bonū ministeriū qd̄ fieret m̄bi p̄ cū qd̄ s̄m x̄iratē debet dici tuū: eo qz est seruū tuū: videtur magis coactū qz voluntarium ex pte tua. f **F**orsita. **H**ic p̄t̄ remouet duplē excusationē quā posset iste philemon facere. **P**rima est: qr onesim̄ ab eo recesserat ip̄o nesciēt̄: p̄t̄ qd̄ nō debebat ab eo iterū recipi gratio se. hoc aut̄ excludit apl̄s p̄ hoc qz ille recessus credit ad bonū philemonis dīcēs: **F**orsitan aut̄ discessit ad hoā a te. i. modico t̄pe qd̄ q̄st̄ nihil repu, tandū est. j. physico. g **A**t ī eter nū illū reciperes. i. nō solū ī p̄nt̄ ad tuū seruūtū paratū: s̄ etiā ī futuro tecū ad celi gloriā ordinatū. iō sub, dīt̄: b **A**m nō vt seruū sed p̄ ser, uo charis. fr̄atrē. religione xp̄iana. i. **M**axime m̄bi. s. charissimū eo qz in fide genui enī vt p̄dictū est. **Q**uātō aut̄ maḡ tibi. supple debet esse charus magis qz ante recessum ipsius. l **A**t ī carne. qz seruū tuū est ad seruūtū tibi corporaliter. m **A**t ī dño. qz fact̄ est fidēs ad regnādū tecū. eternaliē. iō p̄cludit̄: **S**i ergo habes me sociū. tibi ve, rissima charitate cōtūctū: t accipit̄ si p̄ quia. o **S**uscipe illū sicut me. i. dulciter t̄ benigne. p **S**i aut̄. **H**ic remouet sc̄da excusatio: quia posset philemon dicere qz onesim̄ recessendo inutilet̄ sibi dānū ī psonis vel ī suis reb̄: hoc remouet p̄ b qz obligat̄ se ad satisfaciēndum. d. **S**i aut̄ aliqd̄ nocuit tibi: ī psona tua aut̄ in familiā. q **A**ut̄ debet. ex obligationē aliqua. r **V**l̄t̄ imputa. tanq̄ debitor. s **E**go paulus scripsi manu mea. hoc dicit ad maiorem certitudinē. t **E**go reddā. i. satisfaciā ip̄e dño. q̄ est superior oīm. iō subdīt̄: v **A**t nō dicā tibi. cuī subdīt̄ rō. cū dicis: x **Q**z t̄ teipsum z̄. i. quia etiam teipsum m̄bi debes. eo q̄ es creatura mea ī fide catholica t̄ instructione euāgeliā. q. d. minus exigo a te qz m̄bi debetas. y **I**ta fr̄ater ego te fruar ī domino. i. gau, debo de te ī deo si feceris q̄ peto. z **D**efice viscera mea. cōplendo de siderit̄ meum ī hoc qd̄ postulo. a **I**n domino. i. p̄pter dñm prīc̄ paliter. t p̄pter me secūdario. b **C**onfidents. **H**ec est vñtima pars vel ep̄stole cōclusio. in qua primo dīcit se scripsisse Philemoni cōfidents de promptitudine sue obedientie dīcens: **C**onfidents z̄. t patet. secūdō mandat̄ sibi hospitū parari ex amicitia speciali. dīcens: **S**imul aut̄. tertio salutat̄ eum ex parte sociorum suorum dīcens: **S**alutat̄ te epaphras cōcaptiu mē z̄. **A**t vñtimo benedicit̄ ei t̄ alijs simul dīcens: **G**ratia domini nostri ieu christi que est arravite beate. d **Q**um sp̄itu vñ. supple sit p̄seuerāter Amē. **S**init postilla Generabilis fr̄at̄ Nicolai delyra super ep̄stolam Pauli ad Philemonem.

tias tenēdas putabāt. Et i hūc errorē quosdā etiā q̄ de gētili-
tate venerāt ad xp̄m sua auctoritate induxerāt. Ideo apl̄s p̄
uidēs gētib⁹ ne deinceps i hūc errorē hebreoz auēte trahāt.
Iudeos quoq; ad emulādū, puocās: q̄ est honor ministerij
sui gratiā dei hic comēdat p̄ xp̄m verū potissic b̄ tpe fidelib⁹
factā: legē ostēdēs reprobāt: ad vlti-
mū etiā de morib⁹ instruit: p̄ntis igis
tp̄s eminētiā oñdit dicēs dēū vñige-
nitū suū nobis mississe t̄ i eo nobis lo-
cutū vt auditoz mētes erigeret. I. fide-
liū qb⁹ scribit iudeoz. Ne qr multis
malis: q̄ illis acciderāt valde afficti
t̄ cōtriti crāt putarēt ex b̄ se iferiores
esse ceteris ac miseriōs. Pōq; vt eos
cōsoleat atq; erigat maiorī grā p̄dītos
i initio eple sue declarat: qr antiq̄s q̄/
dē xp̄be missi sūt: nobis aut̄ fili⁹: q̄ illi

ptulit. Hac & eplam serf aposto-
lus ad hebreos cōscriptā hebrai-
ca lingua misisse: cui⁹ sensū et or-
dinem retinēs lucas euāgelista:
post excessū beati apli pauli gre-
co sermone cōposituit.

Argumentū finit.

Nicolai de lyra

**Venerabilis fratris Nicolai de lyra in postillā super epistola
Iam Pauli ad Hebreos Proemium**

Qum venerit qd pfectū ē euacuabī qd ex pte ē. j. ad Coz. xiiij. In p̄mitiua ecclia illi q̄ de iudaismo cōuerterebāt ad fidē xp̄i celabāt nimis & indiscretē p̄ lege moyli mouebāt: fm q̄ scribis in lib. Et. aplo. xliij. Qn q̄d libro texi historia nascēt ecclie: vt dicit Hiero. I ep̄la ad paulinū. Ibi enī. xxij. ca. introductū xb̄a beati Jacobi loquētis ad paulū aplis de celo cōuerterū ad fidē xp̄i p̄ lege moyli: sic dicent: Aides frater quot milia sūt iudeis q̄ crediderūt xp̄o & oēs sūt emulatores legi tē. & i tm̄ p̄ lege moyli celabāt & dicebat necessariū ad salutē ipsam obseruari: vt habeat Acr. xv. qd̄ descēdētes de iudea. s̄i an̄tiochiam vbi erat ecclia fidelium inchoata: dicebat frēs qz nisi circūcidamini fm̄ more moyli: nō potestis salui fieri. & inde or̄ta sūt heresīs naçareoꝝ dicētū obseruatiā oīm legaliū ē necessariā ad salutē: vt dicit Aug⁹. de heresi⁹. Paulus igis a deo doct⁹ nō solū i terris p̄ inspirationē sicut ceteri apli: h̄z eit am i celis p̄ apta visione i raptu. sicut scribit Aug⁹. ad Paulinū de vldēdo deū: vidēs h̄z eē xtra veritatē enāgeli: scriptū bāc eplam hebreis ad fidē xp̄i cōuerterē: in ea manifeste ostendēs imperfectionē legis respectu enāgeli: & p̄ s̄ns ei⁹ cessatioñē in tpe pfectiōis: qd̄ ē tps xp̄i. Ut ex h̄z ptz q̄ ista epla inter eplas Pauli prima ē in ordine doctrine. h̄z sit ultima scriben⁹: di tpe: qd̄ ptz ex duob⁹. Primo ex modo scribēti: qz hāc epi stolā scriptū apls hebreis ut magis videbit. J. scriptura aut̄ hebraica antiquior ē inter oēs fm̄ q̄ dicit Id. i. etymol. vñ & alle līrē deriuant ab hebraicis & q̄tū ad sonū & q̄tū ad noīationē. qd̄ ptz de līris grecis. prima enī līra hebraica dr̄ Vleph: scđa Eth. p̄la in greco dicit Alpba. scđa Uita: & sic de alijs saltē in plurib⁹. ynde ptz q̄ līre grece sunt & eriuate ab hebraicis: & nō est dubiū q̄ latine deriuante sunt a grecis: sicut idiomā latinū ad idiomate grecō: t̄ sic ptz p̄positū. Scđo h̄z ptz ex sententia: qz i hac epla veritas legis euāgelicē & elus pfectio ostēdīf: in alijs aut̄ eplis Paulus aplus ad obseruatiā euāgeliū fideles hortat. prius est aut̄ legis xtitatē agnoscere q̄ ip̄sam xtitatē obseruare. ptz liḡ & hec epla prior ē ordine doctrine. In xbo igis p̄assumpto tria designat̄ ad euīdētiā hui⁹ epi stole. primū ē pfectio legis mosaice. scđm ē pfectio legis euāgelicē. tertius ē ordo vtriusqz. primū tāgis cū dicit: Nō d̄ ex parte est. scđm cū dicit: Nō pfectū est. tertius cū dicit: Tenerit et euacuabī: qz aduenientē euāgello lex euacuabī: vt magis vis debis in sequētib⁹. Primo igis i xbo p̄assumpto tangis ip̄fectio mosaica legis cū dr̄: Nō d̄ ex parte est. pars ei habet rōneq̄ ip̄fecti: sicut p̄ oppositū totū haber p̄fecti. fm̄ q̄ dicit. ij. physicoꝝ. Totū & pfectū idē sūt. & ideo imperfectio legis mosaice bñ designat̄ cū dr̄: Ex pte. Ad cui⁹ euīdētiā notādū q̄ i legē diuinā occurrit̄ tria cōsiderāda. primū ē fides vnl⁹ dei qd̄ est qd̄ p̄iuū ad susceptionē legis diuīne: qz p̄ fidē pp̄ls adunatur cui lex dat̄: qz lex nō dat̄ nisi pp̄lo aliquo mō adunato. se cūdū ē ipsa lex vel corpus legi: qd̄ cōsistit i ip̄l mādat̄ vel mōnit̄. tertius est elus finis. finis aut̄ legis diuīne est beatitudō eterna: sicut finis leg⁹ politice & humanae est felicitas politica. In istis trib⁹ lex mosaica inuenit̄ imp̄fectio: qd̄ ptz de primo. videlz de fide. qz l̄z in illa lege fuerit noticia aliqualis vnius dei: & etiā xp̄i i quodā generali: th̄ nō fuit ibi noticia explicita trinitatis p̄sonarū i vnitate essentie. nec p̄ s̄ns incarnationis cui⁹ rō est: qz sicut cognitionis naturalis pcedit de ip̄fecto ad p̄fectum.

lis serui et cōseruit locuti sūt: nob̄ aut̄ dñs. **N**od̄ tracēat̄
Drimū pponit audiēda esse xba xp̄i cōserēdo eū pphetis:
qz: q̄ i eo locut̄ ē dñs vt i pphet̄ et maior̄ eis. **E**nde cōmen-
dat eū alternatim fīm virāq̄ naturā hūanā s. i diuinā, po-
ste cōparat eū angelis et pffert: multa interset̄is de excellen-
tia eīl fīm virāq̄ naturā. **E**nde cōpa-
rat eū moyſi et pffert. **E**nde mult̄ rō-
nib̄ et auctoritatib̄ ḡfam fidei vni-
bre leḡ pferdā declarat. **A**t sacerdo-
tū xp̄i leuitico sacerdotio: et testamē-
tū noui veteri eiusq̄ sacrificiū vnum
mult̄ illi sacrificiis pponēdū ostendit:
qz ibi vmbra: hic veritas. **L**ande-
ponit fideli descriptionē eā mult̄ testi-
monijs cōnēdās. **C**reā finē xpo mo-
ralē subdit instructionē.
AEinī argumentum.

Summa argumentum

15 Incipit

Proemium

fectu. vt dicit physicoz. Si t pueri vocat pio oes viros patres t oes feminas mres; postea distinguunt vnuqdcz. Ita silt supnaturalis cognitio minor fuit i veteri lege qz i noua in qz xp̄m veritas lucide e revelata. pp̄t qd dicit salvator Job. xvii. Mater manifestauit nomine tuu hoibz qd dedidit mibi r̄t. In signu huic moyse loquebas ad p̄plm velata facie: vt h̄c xro. xxiiii. qz mysteria fidei nostre erat figuris t enigmatibus velata. ppter qd p̄res ve. te. poterat dicere illud qd scribi. i. Coz. xiii. Ex pte cognoscim⁹ t ex pte prophetam⁹. Sunt lex mō saica fuit ipfecta qz ad secundum qd est legis corpus sive māda ta ipsius. Ad cui⁹ euidentia cōsiderant qz mādata leg⁹ i tria distinguunt genera: qz quedā sūt p̄cepta moralia. cuimodī sunt illa qz sunt de dictamine rōnis: etiā si nulla lex eēt posita. sicut ē illud mādatū qd scribit xro. xx. Honora p̄rem i matrē r̄t. t silt illud qd p̄ modū monitiōis scribiti. Lxvi. xix. Ioram cano capite cōsurge t honora plōna senis: t illa. Quedā sunt iudicia līta p̄cepta qz sunt determinatiōes qdā moralium p̄ceptoꝝ i ordine ad. p̄ximū. sicut de dictamine rōnis natural est qz malefici moralium. ppter qd p̄ceptū illud morale est qd habet xro. xxiiij. Maleficos nō partiar vinire: s̄ modus mortis vt qz lapident vel decapitent t h̄mōl: ptinet ad determinationē legis: t determinatiō i judicialib⁹ p̄cepti. Quedā sunt ceremonia līta: t sunt determinatiōes moralium qz p̄ceptoꝝ i ordine ad dēū: sicut de dictamine rōnis naturalis est qz de bo noꝝ. t lo daf de h̄b p̄ceptū morale. xro. xx. Demēto vt diē sabbati sanctifices. modus tñ honorādi dēū: vt p̄ talia vel rationa sacrificia vel talib⁹ tēporib⁹ t h̄mōl: ptinet ad determinationē leg⁹: t h̄b determinationē i ceremonialib⁹ p̄cepti: ppter qd p̄ceptū xro. xxiiij. Pemēto vt diē sabbati sanctifices. qz tñ ad determinationē iēporis. s. dici sabbati ceremonialē est. morale aut in qz ibi p̄cipit qz h̄b vacet diuinis. Ita aut tria p̄dicta genera p̄ceptoꝝ i lege moyſi fuerūt ipfecta. Et h̄b declaratur p̄lo de moralib⁹ p̄ceptis duplicitate. Prima rō est ista: qz moralia p̄cepta i lege moyſi ordinabāt ac̄t̄ h̄bōm exteriorēs tñ: ppter qd aplus in ep̄la ad Ro. iii. vocat legē moyſi legē factorum: de acutibus aut interioribus in qbus patim⁹ palius cōsistit bonū moris nihil ordinabāt aut parū. T̄z cōtra hoc videſ esse illud qd habet xro. xx. vbi cōcupiscētia p̄hibet: Nō cōcupiscēs v̄orē p̄ximi tui r̄t. Dicendū ē fīm anti quos doctores qz talis cōcupiscētia nō phibet inqz̄tū est ov̄ no latēs i corde: s̄ put̄ p̄rupebat exteri⁹ p̄ altī signa: vt per x̄ba scurrilla tac̄t̄ t̄ oscula t̄ h̄mōl. t̄ oī sic exponit: Nō cōcupiscēs. i. signa cōcupiscētia nō facias. Si phibet. iii. dīc h̄lo. qz lex ver⁹ phibebat manū: nō animū. Acēl fīm alios dicēdū qz h̄z lex ver⁹ phibebat cōcupiscētia animi latērē: s̄ tñ erat in paucis. s̄ i mechia t̄ furto. Itex i istis insufficiētē phibebat cōcupiscētia: qz nō puniebat trāgressores: t̄ sic p̄t̄ qz lex mōsaica insufficiētē ordinabāt ac̄t̄ exteriorēs. Sedā cōtra qz lex mōsaica etiā ac̄t̄ exteriorēs insufficiētē ordinabāt: sicut p̄t̄ xro. xxiiij. vbi dīc: Nō fenerabis fratri tuo ad ysurā pecunia. nec fruges: nec aliquā alia rē: s̄z alieno. Ibi ei pmittit ysurā cū extraneis psonis: qd ē illicitū t̄ p̄tra dictamē recte rōnis. Silt xro. xxiiij. pmittit yiro dare v̄xori libellū repudij t̄ ex cā indebita. vñ ibidē dīc: Si acceperit h̄b v̄xori t̄ odio habue rit eā t̄ nō eruerit gratiā i oculis ei⁹. ppter aliquā feditas t̄ scribet libellū repudij t̄ dabit i manu ei⁹ t̄ dimitter eā dīc do mo sua. individualitas aut cōlugū p̄ totā vitā est de dictamē ne rationis naturalis: vt als declarauit super Matth. Et sic